

Provkonstruktion

Syfte

Syftet med detta prov är att bedöma elevernas kunskaper om etiska och juridiska aspekter inom social omsorg och att se hur väl de kan tillämpa sin teoretiska kunskap i praktiska situationer. Provets utformning syftar till att ge en helhetsbild av studenternas förståelse och förmåga att resonera kring dessa viktiga frågor.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen ska fokusera på de etiska och juridiska aspekter som påverkar arbetet inom social omsorg. Eleverna ska få insikt i relevanta lagar och riktlinjer samt de etiska dilemman som kan uppstå i yrkespraktiken.

Kunskapskrav

Eleven kan redogöra för centrala etiska och juridiska principer inom social omsorg. Eleven kan också ge exempel på hur dessa aspekter påverkar beslutsfattande och arbetsmetoder i yrket.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken lag reglerar socialtjänstverksamhet i Sverige?

A) Brottsbalken

B) Skollagen

C) Utbildningslagen

D) ****Socialtjänstlagen****

2. Vad innebär sekretess inom social omsorg?

A) Att all information ska delas öppet

B) Att viss information kan hållas hemlig

C) Att ingen får ge information utan samtycke

D) **Att skydda individers personuppgifter**

3. Vilket av följande är en etisk princip inom social omsorg?

A) Kostnadseffektivitet

B) **Respekt för individens integritet**

C) Tidsplanering

D) Öppenhet för kritik

4. Vilken av följande är en viktig faktor som påverkar beslutsfattande i social omsorg?

A) **Etiska och juridiska riktlinjer**

B) Personlig åsikt

C) Ekonomiska resurser

D) Gruppsyck

5. Vad innebär självbestämmande i social omsorg?

A) Att brukaren alltid får göra vad de vill

B) **Att brukaren får påverka sina egna val i omsorgen**

C) Att personalen bestämmer för brukaren

D) Att beslut tas gemensamt utan hänsyn till brukaren

6. Vilken princip skyddar personalen inom social omsorg?

A) Att inte informera brukarna om sina rättigheter

B) **Sekretess**

C) Att alltid fråga brukarna om deras val

D) Att undvika alla juridiska former

7. Vilken av följande är en vanlig etisk utmaning i social omsorg?

A) ****Gränsdragningar i omsorg****

B) Budgethantering

C) Administration av dokument

D) Inköp av material

8. Vad är syftet med etiska riktlinjer inom social omsorg?

A) Att styra ekonomiska beslut

B) ****Att vägleda yrkesutövare i svåra situationer****

C) Att öka antalet anställda

D) Att utesluta vissa grupper från omsorgen

9. Vad kan hända om juridiska aspekter i social omsorg inte följs?

A) ****Konsekvenser för både brukare och personal****

B) Ökad effektivitet

C) Bättre bemötande

D) Färre konflikter inom teamet

10. Vilken lag skyddar individens rätt till information om sin egen vård?

A) Angreppslagen

B) Förvaltningslagen

C) ****Patientlagen****

D) Lagen om offentlighet och sekretess

11. Vad representerar den etiska principen "icke-skada"?

A) Att beslut alltid ska vara populära

B) ****Att inte orsaka skada eller lidande****

C) Att alltid prioritera kostnader

D) Att följa alla beslut utan tvekan

12. Hur påverkar etiska dilemman beslutsfattande i social omsorg?

- A) Det gör att besluten blir ouppnåeliga
- B) ****Det kräver avvägning mellan intressen****
- C) Det förenklar alla processer
- D) Det hindrar personalinvolvering

13. Vad ska en rapport om etiska frågor inkludera?

- A) ****Beskrivning av frågeställningen och praktiska förslag****
- B) Endast lagar och regler
- C) Personliga åsikter utan stöd
- D) Bara historiska perspektiv

14. Vilken roll har socialstyrelsen i social omsorg?

- A) Att ge ekonomiskt stöd
- B) ****Att utfärda riktlinjer och rekommendationer****
- C) Att anställa personal
- D) Att behandla brukare

15. Vad innebär "tystnadsplikt" inom social omsorg?

- A) Att informera alla om allt
- B) ****Att inte sprida information utan tillstånd****
- C) Att dokumentera alla samtal offentligt
- D) Att alltid rapportera till överordnad

Resonerande frågor

1. Diskutera hur etiska och juridiska aspekter kan påverka beslut i en verklig arbetssituation. Denna fråga ger eleverna möjlighet att koppla teori till praktik.

2. Resonera kring ett specifikt etiskt dilemma som kan uppstå i social omsorg och hur det kan hanteras professionellt. Här kan eleverna visa djupgående förståelse för etiska riktlinjer.

3. Hur kan man säkerställa att brukarnas rättigheter respekteras samtidigt

som man följer lagarna? Den här frågan stimulerar kritiskt tänkande och reflektion.

4. Beskriv hur kompetensutveckling gällande etik och lagar kan påverka en yrkesutövares arbete. Denna fråga öppnar för diskussion om kontinuerlig professionell utveckling.

5. Vilket ansvar har en social omsorgsutövare gentemot sina brukare när det gäller att informera om deras rättigheter? Här får eleverna reflektera över ansvar och transparens i arbetet.

6. Hur kan konflikter mellan etiska och juridiska aspekter hanteras i arbetet? Eleverna får möjlighet att tänka på lösningar i komplexa situationer.

7. Diskutera vikten av att tala med sina kolleger om etiska dilemman och juridiska frågor. Denna fråga belyser samarbete och kommunikation inom yrket.

8. Förklara hur kulturella skillnader kan påverka etiska beslut inom social omsorg. Denna fråga hjälper eleverna att reflektera över diversitet och kulturell medvetenhet.

Bedömning

Provet kan bedömas med maximal poäng 30. För betyget E krävs minst 8 poäng, för C krävs 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor), och för A krävs 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).